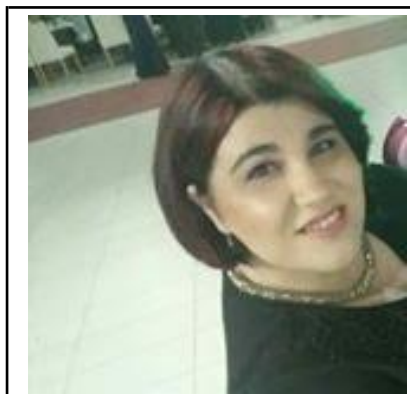

1. LIČNI PODACI

a. IME I PREZIME
FUADA CERİĆ

b. ADRESA

c. TELEFON

d. E-MAIL ADRESA
cericfuada@gmail.com

e. ZVANJE
MAGISTAR PEDAGOŠKIH NAUKA

2. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:	JU OŠ „TODOROVO“
b. Adresa:	TODOROVO BB 77233 VELIKA KLADUŠA
c. Telefon:	037/716-858
d. Posao koji obavljate:	PEDAGOGICA ŠKOLE
e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:	6-15
f. Godine staža:	13

3. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA

Efekat učešća nastavnika jedan je od najznačajnijih činilaca koje je potrebno razumjeti i ispitati kako bismo upotpunili i riješili slagalicu zvanu obrazovanje. Kada ulaze u učionicu nastavnici to čine posjedujući unaprijed neku koncepciju o tome kako nastava treba da izgleda, proces učenja, plan i program, napredak učenika, ali i o sebi kao nastavniku. Sam proces učenja se izučava unutar mnogih tradicija. Svaka od njih sagledava proces učenja uzimajući u obzir različite jedinice analize. Uprkos napretku kroz koji je društvo prošlo tokom posljednjih par stoljeća, čini se da su pojedini aspekti školovanja ostali isti. Odjeljenja nam čine učenici istog uzrasta, znanje se stiče iz različitih predmeta koji naizgled nemaju nikakvih dodirnih tačaka, a učionice nam ispunjava oko tridesetak učenika i jedan nastavnik. Svi prolaze kroz takve škole kao učenici, a ako se desi da se nađemo u školi kao nastavnici mehanika nam je poznata jer smo i mi to prošli. Čini se da je u takvim okvirima posao nastavnika veoma predvidljiv i samim tim jednostavan. Položaj škole i aktivnost faktora u njoj se mijenjao u skladu sa potrebama društva, ali postavlja se pitanje: ***Da li to sada treba biti tako i kakav uticaj na uspjeh učenika ima takav sistem i način rada?***

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2018.

Svoja pedagoška uvjerenja akcentiram upravo na nastavnika. Postavlja se pitanje, zašto? Nastavnik je taj koji svojom maštom, kreativnošću, snalažljivošću i kompetencijama unosi promjene i čini razliku. Ono što on radi u učionici je veoma važno i čini razliku. Sposobnost i stručnost nastavnika u radu sa djecom je jako važna i ona čini razliku, ovisno o načinu prilaza nastavi i postavljanja cilja da čine ono što čine. Nastavnici u današnjem vremenu posmatraju učenike kao aktivne učesnike u procesu sticanja znanja i svoju ulogu nastavnika ne sagledavaju u vidu demonstratora „gotovih rješenja“ i prenosioca informacija.

Moja pedagoška uvjerenja me navode na razmišljanje ali i na zaključke o tome, na koji način nastavnik utiče na proces učenja učenika. U praksi najčešće nailazimo na sljedeće faktore uticaja:

- Kvalitet poučavanja (metode rada nastavnika na času);
- Očekivanja nastavnika;
- Vlastite kompetencije nastavnika o nastavi, učenju i procjeni znanja;
- Klima u učionici;
- Jasna artikulacija kriterija rada i uspjeha učenika;
- Potkrepljenja uložnog truda učenika;
- Smisleno angažovanje učenika;
- Iskustvo nastavnika;
- Obrazovanje i individualno usavršavanje nastavnika.

Svi ovi faktori su jako bitni i svi se isprepliću i vraćaju nas na prvi faktor koji je i naš osnov za inovativnu praksu koju želimo pokazati, a to je kvalitet poučavanja. Ukoliko isključimo ovaj faktor nema ni ostalih navedenih faktora. O tome kako poučavamo i na koji način, kojim metodama i tehnikama učenja, ovisit će cjelokupni odgojno-obrazovni rad.

Upravo iz ovih navedenih razloga želja za aktivnom školom, aktivnim učenjem i aktivnim učešćem svih aktera nastavnog procesa.

4. INOVATIVNA PRAKSA

NASLOV/NAZIV:	Primjena metoda aktivnog učenja u redovnoj nastavi : „Aktivnom Školom do boljeg uspjeha“
KRAKAK OPIS PRAKSE (do 200 riječi - jedan paragraf):	Pozitivna ponuda prakse je izvoriste novih oblika praktične primjene metoda aktivnog učenja, radi postizanja boljeg uspjeha. Nastavnik ima toliko pretežnu ulogu u obrazovnom procesu, da svaka promjena utiče na nastavnu praksu. Tehnologija proizvodnje učeničkog rada u našim školama je zastarjela i odatle se javlja ova praksa kao potreba za modernizacijom metoda pedagoškog rada u našoj školi. Namjera ove prakse nije da sistematski opisuje strukture u obrazovanju, već da se aktivnim učenjem aktivno djeluje u cilju što uspješnijeg učenja. U našim školama čitava priča o obrazovanju se svodi na nastavne planove, udžbenike i na „predavanje lekcija“. Za razliku od toga ova praksa polazi od jedne nove koncepcije škole i nastave uopće. Kroz ovu praksu animirali smo nastavnike i učenike. Nastavnici su imali priliku da upoznaju nove metode rada, učenici su putem ove prakse imali priliku da primjene naučena znanja i sposobnosti, aktivno

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2018.

	učestvuju u radu i iznesu svoje vlastite stavove. Praksa se pokazala jako prihvaćena, pozitivno ocijenjena i primjenjiva na u nastavnom procesu. Ideja o aktivnoj školi i nastavi nije nastala da bi se djeca relaksirala već primarno iz pedagoških razloga- da ono što djeca uče u školi nauče kvalitetnije i uspješnije da ta znanja budu smislenija i upotrebljivija.
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	Stručni saradnici na svim nivoima odgoja i obrazovanja

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA

Kao pedagog u osnovnoj školi radim već više od jedne decenije. Jedna od bitnih zadaća školskog pedagoga je praćenje procesa nastave i uspjeha učenika tokom školske godine. Prilikom analize uspjeha učenika u učenju uočila sam da sve veći broj učenika pokazuje slabiji uspjeh u učenju, pogotovu kada je u pitanju predmetna nastava.

Uspjeh učenika u učenju gledano zbirno pokazuje tendenciju opadanja. U samom pokušaju da se poboljša kvalitet nastave i da se poboljša uspjeh učenika krenula sam prije svega sa analizom interne evaluacije u svojoj školi.

Nakon analize interne evaluacije dobili smo podatke da je uspjeh učenika iz pojedinih predmeta jako slab. Kako mi je u opisu posla, ali prevashodno želja da pomognem učenicima u učenju, pokušala sam prvo kroz razgovor sa nastavnicima naći modul koji bi pomogao prije svega učenicima ali i nastavnicima da bi uspjeh učenika u učenju bio poboljššan.

Osnovno polazište za ovu praksu jeste pomoć učenicima da svoje znanje nastoje primjeniti u životu, a to ne mogu putem tradicionalne nastave.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Umjesto transmisivne škole koja samo prenosi korpus znanja iz pojedinih predmeta, ostavljajući dijete koje uči u ulozi pasivnog primaoca tih znanja, nama je cilj stvaranje aktivne škole koja u djetetu koje uči vidi aktivnog učesnika.

S druge strane cilj nam je da školsko učenje kao transmisiju nastavnih znanja, učeniku treba biti zamijenjeno aktivnim, participativnim, kooperativnim učenjem. Jedan od ciljeva je svakako da se primjenom ovih metoda poboljša kvalitet rada nastavnika, ali i usvojenost znanja od strane učenika.

Željeni ishodi su nam usvojenost nastavnih sadržaja pomoću metoda aktivnog učenja u mnogo većem obimu nego što je to slučaj sa tradicionalnim učenjem. Ovom praksom smo željeli promijeniti svijest nastavnika o postojećem nastavnom procesu te da ove metode nastoje što više primjenjivati u svojoj praksi. Željeli smo postići kvalitet nastave, razviti kritičko mišljenje i sposobnosti učenika te ih aktivno uključiti u sam proces nastave.

Pasivan đak ne postiže uspjeh kakav priželjkujemo, ali zato aktivan đak, koji zna primjeniti naučeno tokom časa, postiže mnogo. Želja nam je da se učenici aktivno uključe u realizaciju časa, planiranju aktivnosti, stvaranju ideja i realiziranju istih. Dokimologija je pozitivna ako su svi akteri nastavnog procesa uključeni u rad i ako se zajedničkim radom mogu ostvariti njeni zadaci. Cilj i željeni ishodi su bolji rezultati u uspjehu i poboljšanje položaja učenika u školi da bi ono dobilo više prilika da bude konstruktor vlastitog znanja, da donosi odluke, da bira, da se uvažavaju njegov stav i mišljenje.

Naučiti i obučiti učenike da koriste sve svoje resurse i znanje da nauče naučeno primjeniti u životu, trebao bi biti primaran cilj odgoja i obrazovanja uopće.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

učenje.

***„Svaki ugodan trenutak u razredu
stimulira***

***Svaka neugoda, dosada u razredu
ometaju učenje.”***

Anton Došen

Moja misija u školi kao pedagoga je pružanje pomoći učenicima da nauče učiti, iz tog razloga došla sam na ideju da kao jedan vid pomoći u poboljšanju uspjeha kod učenika, uvedem nešto drugačiji način predavanja sadržaja redovne nastave. Kao početno polazište poslužila mi je interna evaluacija učenja učenika u predmetnoj nastavi. Na osnovu interne evaluacije, ali i završnih izvještaja o uspjehu, uvidjela sam potrebu za promjenom u dosadašnjem načinu predavanja. Ishodi učenja su jako bitni za svaki predmet, tako da naši ishodi učenja nakon analize interne evaluacije nisu se pokazali kao pozitivni. (Prilog br. 01.).

Iznijela sam plan rada nastavnicima ukazavši na potrebu mijenjanja dosadašnjeg načina rada te uvođenje inovativnih metoda učenja, kao pomoć i podršku učenicima u učenju. Nakon prihvatanja moje ideje, prije same realizacije inovativne prakse u školi u kojoj radim, prvo sam u godišnji plan rada pedagoga u poglavlje „Saradnja sa nastavnicima i učenicima“, uvrstila ovu praksu. (Prilog br. 02. Poglavlja vezana za praksu označena crvenom bojom).

Kroz mjesečne planove rada pedagoga planirala sam tok svih aktivnosti (Prilog br. 03).

Kao prilog ovoj praksi uradila sam plan saradnje sa nastavnicima za školsku godinu, uvrstivši plan, tok, realizaciju i analizu prakse. (Prilog br. 05).

Zatim sam izradila obrasce za učenike prije početka prakse, kojim smo ispitali uticaj neuspjeha kod učenika, te načine poboljšanja uspjeha. (Prilog br. 05-a.) te nakon odrađenih časova aktivnog učenja, da dobijemo povratnu informaciju realizacije časova, prednosti, nedostatke, iskustva.

Takođe sam napravila obrazac za nastavnike putem kojeg ću dobiti povratnu informaciju o planu, analizi i realizaciji časova, kao i prijedloge za dalji rad. Nakon urađenog plana, krenula sam sa realizacijom istog. Odredila sam nastavne predmete iz kojih sam uvidjela manji procenat uspjeha, pozvala nastavnike na individualan razgovor i predložila nastavnicima prikladnu metodu za realizaciju nastavne jedinice u određenim odjeljenjima. Nastavnike sam upoznala sa odabirom metode, planom realizacije časa aktivnog učenja, načinom rada u toku časa i evaluacijom, povratnom informacijom kao i refleksijom od strane učenika vezano za održani čas.

To bismo mogli nazvati „mini obuka za nastavnika“. Cilj mi je bio da svi učenici od VI do IX razreda budu uključeni u realizaciji metoda aktivnog učenja.

Nakon toga sam anketirala učenike predmetne nastave putem obrasca br. 1 za učenike koji sam sama izradila, prilagodivši ga uzrastu i individualnim karakteristikama učenika. Putem pitanja koje smo dali učenicima, saznali smo koje predmete vole, koji su im predmeti teški i zašto, kakav način rada nastavnici primjenju na času, da li bi voljeli da se časovi održavaju na drugačiji način, da li smatraju da bi uvođenjem inovacija u nastavi mogli imati bolji uspjeh. Odgovore koje smo dobili na osnovu obrasca za učenike, samo su nas još više ohrabрили da nastavimo sa praksom. Učenici su izjavili da su sve manje zainteresirani za tradicionalni oblik nastave, da bi voljeli da rade drugačije, da žele da se uključe u realizaciju časa, da bi uvođenjem novih metoda u nastavi mogli postići bolji uspjeh, da bi voljeli da sami istražuju određene sadržaje, da prezentiraju svoj rad. Učenici su takođe izrazili želju za drugačijim načinom predavanja lekcija, rasporedom sjedenja, monotonim razgovorima i diskusijama. Učenici smatraju da bi nastavnici trebali više posvetiti pažnju interaktivnoj nastavi i jako bi željeli koristiti tehnologiju u realizaciji časova. Učenici prepoznaju trend osavremenjavanja nastavnog procesa i ta činjenica nas je ponukala da se još više angažujemo u realizaciji časova aktivnog učenja.

Nakon analize odgovora učenika, krenuli smo sa realizacijom časova sa metodama aktivnog učenja. Na svim časovima uzela sam aktivno učešće, pružala pomoć u radu i nastavnicima i učenicima, sugerisala na određene dijelove toka i realizacije samog časa. Tokom izvođenja časova koristili su se frontalni, grupni, rad u paru i timski oblici rada. U daljem tekstu pažnju ćemo usmjeriti na upotrebu tok i realizaciju metoda aktivnog učenja.

1. *„Primjena kognitivnih mapa u nastavi“ odrađena je na časovima Vjeronauke (Temelji izgradnje islamske ličnosti), na časovima Engleskog i Njemačkog jezika (Švicarska).*

Kognitivne mape pripadaju vizuelnom stilu učenja. Oči učenika su resursi najvažniji kod opažanja, te svoju vizuelnu obradu koriste za razumijevanje. Kognitivne mape predstavljaju skup znanja koji našem umu omogućavaju da „suhoparno“ znanje u nastavi i nastavnim sadržajima prevedemo u deduktivno, slikovito i kroz primjere povezujući ključne ideje, stečeno znanje. Koristeći literaturu učenici su uživali u vizuelnom sadržaju više nego u dijalogu. Vodeće aktivnosti kod realizacije ove metode su bile demonstracija i slike. Slike su povezivali sa riječima i pojmovima koji se koriste u redovnoj nastavi. Oni su prilikom učenja pravili mape na način da ključnu riječ, u našim primjerima su to iz vjeronauke: „Temelj izgradnje ličnosti“, Njemački jezik: „Švicarska“ i Engleski jezik „Sport“. Centralni pojmovi su uljepšani bojama. Slike koje su učenici koristili po cijeloj mapi omogućile su poboljšanje vizuelne percepcije. Potom su učenici odredili i zapisali ključne riječi tj. imenovali ključne cjeline, teme, koje se odnose na centralnu, ključnu riječ. (kod obrade temelja izgradnje ličnosti jasno smo uočili 7 tema u udžbeniku: šehadet koji jača čovjekovo srce, namaz koji ga povezuje s Gospodarem, post, zekat, hadž, poštivanje roditelja, učitelja i starijih, pomaganje nemoćnih i slabijih, lijepo ophođenje prema rodbini, komšijama prijateljima i svim drugim ljudima. Kod obrade Švicarske iz njemačkog jezika to su: tradicija, kultura, geografska obilježja, istorija. Iz Engleskog jezika sve teme vezane za sport: odijevanje, vrste sportova, popularne ličnosti, istorijat sporta). Svaka riječ je samostalno zapisana na linijama koje izlaze iz ključnog pojma. Dalje se pojmovi, poput krošnje drveta, detaljnije obrađuju i vijugavo granaju (Prilog 1, 2 i 3). Kako bi svi učenici škole upoznali zemlje Europe i svijeta na stranom jeziku, mape su izložene u hol škole.

2. *Futurološko rješavanje grada budućnosti iz predmeta Likovna kultura.*

Sa učenicima razgovaramo o budućnosti i kako je oni vide. Učenicima se definiraju fiktivni uslovi: u budućnosti naši gradovi će morati da se izgrađuju pod vodom, oni trebaju tehnikom akvarela prikazati kako će ti gradovi izgledati, pri tom vodeći računa o predstavljanju vode. Učenici su imali zadatak da akvarelom prikažu likovni izgled grada i njegovih građevina. Rješavajući ovakav likovni problem, učenici obavljaju stvaralačke likovne aktivnosti: upotrebljavaju svoju maštu, rješavaju probleme boja ali ujedno im se nameće problem rješavanja snadbjevenosti kisika. Učenici su radili individualno i samostalno iznalazili rješenja, a potom su radove izlagali i obrazlagali rješenja datih problema.

3. *Primjena matematičkih formula u prirodnom okruženju (izračunavanje mjera površine geometrijskih likova kvadrat, kruga i romba).*

Matematičke formule su za djecu oduvijek predstavljale problem, zbog memorisanja. Iz tog razloga učenicima smo pronašli metod putem kojeg će oni lakše zapamtiti na koji način izračunati geometrijske zadatke. Učenicima je dat zadatak da na školskom igralištu naprave površine parcela od jednog ara 10X10m, u obliku kruga, pravouglog trougla i romba. Od samog početka učenici su podijeljeni u tri grupe i rješavali samostalno svoje zadatke. Da bismo odredili površinu od 1 ara i predstavili zadatke, učenici su iskoristili prirodne materijale. Šestar je zamijenio konopac i kreda. Učenici su potom imali zadatak da napišu sve formule vezano za površine koje su im predstavljene. Potom je svaka grupa prezentirala svoj dio, a ostali učenici sudjeluju u diskusiji. Pomoću ove metode učenici primjenju svoja znanja iz matematike, upotrebljavaju kreativnost i sposobnost snalaženja, ujedno im matematika postaje zanimljiva jer rade van učionice. (Prilog 4, 5, 6 i 7)

4. *Ideje za teme, samostalno izražavanje i formiranje vlastitih izreka iz Bosanskog jezika (A.B: Šimić „Opomena“).*

Učenicima je putem digitalnih sredstava prezentirana pjesma „Opomena“. Potom je uslijedio brainstorming na pojam „uspjeh“. Ova metoda kod učenika ohrabruje imaginaciju, pokreće širok izbor odgovora. Grupe su dobile više različitih izreka iz udžbenika i drugih izvora na nastavnu jedinicu. Raspoređivali su svoje odgovore na papiru, povezivali, dopisivali odnose među izrekama. Nakon toga su sami izveli zaključke prezentirali u paru i na osnovu tog rada smišljali svoje izreke. (Prilog 8 i 9).

5. *Lenta istorijskog razdoblja „Istorijski vlakić“.*

Jedan od problema u istoriji je razumijevanje pojma istorijskog vremena. Izgradnja stabilne okosnice istorijskog vremena jedan je od načina da se učenicima olakša razumijevanje istorijskog vremena. Konkretno u našem primjeru učenici su imali zadatak da istraže sve bitne činjenice vezano za tematsku cjelinu „Prvi svjetski rat“. Slučajnim odabirom formirane su tri grupe koje nose nazive „Početak“, „Tok“ i „Završetak“, a sve u skladu sa nastavnom jedinicom. Učenici su dobili zadatak da naprave svoj istorijski vlakić. Lokomotiva je nosila naziv nastavne jedinice „Prvi svjetski rat“, a vagoni su nam bili nazivi grupa koje smo odabrali. Dalje popunjavanje i bogaćenje našeg istorijskog vlaka prepušteno je djeci. U toku ponavljanja bitnih sadržaja vezanih za nastavnu jedinicu, ovi vagoni su se popunjavali važnim istorijskim činjenicama, događajima, istorijskim ličnostima, lijepili slike tipičnih predstavnika, dominantnog oružja izuma i slično. Učenici su verbalno iskazali šta je karakterisalo to istorijsko vrijeme. Na času su učenici razmjenjivali vlastita iskustva koja su doživjeli prilikom sakupljanja materijala i korištenja izvora znanja. Učenici su mogli nakon odrađenih zadataka reproducirati sadržaj uporediti zbivanja tokom ovog perioda. Glavnu nadu u napredovanju učenika u razumijevanju istorijskog vremena, trebalo bi polagati u lični angažman i popunjavanju vagona kao i kumulativno dejstvo takvog angažmana, tj. stalno povezivanje novih istorijskih znanja i saznanja sa šemom koja je stalno učenicima pred očima. Tehnički gledano šema je stavljena na zid učionice i poslužit će učenicima radi produbljanja njihovog znanja. (prilog 10, 11 i 12)

6. *Slagalice znanja i istraživanje u biblioteci iz predmeta Geografija „Reljef BiH“.*

Slagalice znanja je jedna od metoda učenja tipa „učenici od učenika“, u kome su učenici učili jedni od drugih, što ih je u cjelini najviše aktiviralo. U osnovi, to je rad u manjim grupama. Učenici su dobili teme nastavne jedinice „Reljef u BiH“ i iskoristili svoje pravo da pitaju nastavnika o načinima radatkom časa. Učenici su sa nastavnikom, nastavnu cjelinu, podijelili na više dijelova i svaku temu obrađivali na osnovu udžbenika i istraživanja u biblioteci. Predstavnic svake grupe izvještavaju ostale učesnike o rezultatima svog istraživanja. Rijetko se naše biblioteke koriste kao prave male istraživačke laboratorije. Umjesto tradicionalnog nastavnikovog predavanja, pribjegli smo zanimljivim zadacima i uputili ih da samostalno pronađu svu literaturu vezanu za nastavnu cjelinu „Reljef BiH“. Dio zadatka je bio da učenici objedine analize istraživanja i materijale, zatim da ove rezultate uporede sa podacima ostalih grupa. Učenici su putem ove metode naučili sačinjavati izvještaje, pisati analize svojih istraživanja i u budućnosti putem ove metode mogu raditi i druge teme i iz drugih predmeta.

Na ovaj način će učenici od malih nogu naučiti da se samostalno služe izvorima informacija, da steknu umijanja pronalaženja, čuvanja, korištenja i saopćavanja.

7. *Izrada propagandnog plakata iz Bosanskog jezika – obrada lektire B. Ćopića „Magareće godine“.*

Umijeća efikasnog javnog saopćavanja poruka od ogromnog su značaja u modernom društvu. Veoma je dobro da učenici imaju priliku da kroz često praktikovanje usvajaju ta važna socijalna

umjeća, posebno u duhu modernih vizuelnih medija, plakata, postera koji mogu efikasno djelovati na primaoca poruke. Učenici su imali zadatak da pročitaju lektiru „Magareće godine“, nakon čega su na osnovu pročitane lektire i analiziranja bitnih činjenica u vezi lektire, dobili zadatak da naprave plakat kao pokazatelj drugim učenicima na temu: „Zašto bi svaki učenik u predmetnoj nastavi trebao pročitati lektiru Magareće godine?“

8. *Pretraživanje baze podataka iz predmeta Informatika „Mali istraživači“.*

Naše škole su siromašne i vrlo loše opremljene računarima. Međutim, učenici naše škole imaju sreću da imaju opremljen kabinet informatike računarima i pristup internetu. Iz tog razloga učenike je potrebno obučiti i osposobiti da pretražuju različite baze podataka. U našem slučaju učenici su imali zadatak da pretraže baze podataka o istorijskom razvoju računara. Jedna grupa je imala zadatak da pretraže period ručne obrade, druga grupa je pretražila period mehaničke obrade, a treća grupa je pretražila period elektronske obrade. Veoma je bitno napomenuti do kakvih su podataka učenici došli, te sa kolikim žarom su radili svoje zadatke. Sve podatke su ispričali jedni drugima i napravili plakate na zadate teme. Ono što je važno napomenuti jeste da su se učenici sjetili napraviti grupu na mesingeru pod nazivom „mali istraživači“, te su putem te grupe razmjenjivali podatke, slike zanimljivosti. Nakon odrađenih zadataka učenici su cijelo svoje znanje željeli prenijeti i drugim učenicima u školi, pa su svoje plakate postavili u holu škole. (Prilog 13, 14 i 15)

9. *Botanička ekspedicija iz predmeta Biologija „Građa sjemenke“.*

Umjesto klasične obrade nastavne jedinice, organizovali smo botaničku ekspediciju sa jasno navedenim ciljevima aktivnog upoznavanja građe sjemenke, klijanja. Da bismo postigli naš cilj napravili smo plan ekspedicije, sa općim zadatkom, posebne individualne zadatke, obezbijedili instrumentarij, odredili formu zapisnika koji se mora napraviti. Kada je odrađen pripremni dio veoma je važno da se učenicima da potpuna sloboda i samostalnost kako bi realno doživjeli iskustvo istraživača. Samostalnost je važna iz razloga što je to prilika da učenici kroz vlastiti doživljaj nauče tehnike prirodnog posmatranja, prikupljanja materijala. Sjemenke graha su namočili u vodu i stavili na mokre vate, potom su imali zadatak da svaki dan bilježe promjene nastale na sjemnekama sve do časa obrade nastavne jedinice. Učenici su mnogo podataka zabilježili i bilo im je lako učestvovati u diskusiji. Lekciju o sjemenki su slušali preko računara, a nakon razgovora učenicima je predstavljen interaktivni kviz od 24 pitanja u obliku sata (preuzeto sa sajta), na koji su morali davati tačne odgovore. Poslije ekspedicije učenici su angažovani na pisanje izvještaja o posmatranjima. (Prilog 16).

10. *Kooperativno učenje iz engleskog jezika, collaborative learning. „Virtual neighbours“.*

Cilj aktivnosti je bogaćenje vokabulara, kreativnosti i personalizacija teme. Nakon dolaženja do zaključka o tvorbi i upotrebi Present Continuousa, učenici u udžbeniku pronalaze lekciju The Sims, te iznose svoje mišljenje o kompjuterskim igricama uopće. Nakon ove aktivnosti, učenicima se pokazuju 4 kutije skrivenog sadržaja. Učenici se dijele u četiri grupe nasumično. Svaka grupa bira svog predstavnika koji odabira kutiju sa sadržajem i uz sadržaj radni poligon. Grupama se objašnjava zadatak da koristeći figure koje se nalaze u kutiji smisle virtualnu igru na zadanom poligonu i u kojoj svaka igračka obavlja određenu aktivnost i vrši određenu ulogu u svom Neighbourhood. Učenici treba da figurice postave na određena mjesta po svome izboru te da u crticama napišu šta su zadaci njihove igre. Zadatak grupe je da u 5-8 minuta smisli što više rečenica za figurice likove koristeći Present Continuous tense, te glagol can i have. Po isteku vremena po jedan učenik iz svake grupe odlazi u susjednu grupu i pokušava zapamtiti što više o smišljenoj igrici. Učenici imaju 2 minute za prezentaciju susjedne igre. Ostali učenici slušaju informacije i bilježe tačne odnosno netačne podatke. (Prilog 17, 18, 19 i 20)

Nakon odrađenih časova putem facebooka sam napravila grupu „Aktivni nastavnici“, gdje sam objedinila sve dijelove prakse i prikazala u grupi. Ova grupa će služiti za razmjenu ideja, iskustava i praksi nastavnika, sve u cilju stvaranja povoljnije atmosfere, razvoja kompetencija nastavnika, stručnog usavršavanja i prezentacija svog rada. Grupa je aktivna od samog početka pa sve do danas. Na fb stranici škole smo takođe napravili jedan obimniji izvještaj o tome šta se to dešavalo u našoj školi, koje aktivnosti su provedene i kako smo aktivnom školom postigli bolji uspjeh učenika. Sve smo dokumentovali slikama i video zapisima. Ovaj oblik izvještaja je imao za cilj upoznati roditelje naše škole o svim aktivnostima koje se provode kako bi i oni na neki način bili uključeni i kako bismo razvili što bolju saradnju.

Nakon održanih časova učenici su dobili obrazac br.2 u kojem su se nalazila pitanja koja su nam poslužila kao povratna informacija učenika o cjelokupno provedenoj praksi. Ono što je jako pozitivno jeste da su djeca tokom svih aktivnosti pokazala iznimno znanje, interesovanje ali i sreću zbog primjene različitih metoda aktivnog učenja. Na pitanja su svi odgovorili pozitivno, raduje ih da se radilo na drugačiji način, njihova očekivanja su ispunjena, i ono što nas je obradovalo jeste entuzijazam učenika za daljim radom i aktivnim učešćem u nastavi.

Nastavnici su takođe dobili obrazac br. 1 za nastavnike gdje su imali da odgovore na pitanja o toku i realizaciji časa, primjeni metoda, prednostima ili eventualnim nedostacima istih. Odgovore koje smo dobili nakon odrađene prakse, predstavili smo na stranici „aktivni nastavnici“. Ocjene za plan, realizaciju, evaluaciju časova su jako visoke i raduje me činjenica da je praksa prihvaćena pozitivno, njen tok je imao kontinuitet i povratna informacija sudionika ove prakse je jako pozitivna.

Na nastavničkom vijeću održana je prezentacija cjelokupnog rada sa poebnim osvrtom na metode aktivnog učenja i njihovu upotrebu u redovnoj nastavi.

“Niti jedna metoda ne djeluje jednako uspješno za svu djecu. Zbog toga je veoma važno iskušati nekoliko raznih metoda i prilagoditi se individualnim osobinama svakog djeteta”.

Mahesh Sharma

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Nakon cjelokupne realizacije prakse uvođenja inovativnih metoda aktivnog učenja u školi slobodno možemo reći da je ova praksa naišla na pozitivan odjek kod nastavnika i kod učenika. Dokaz za to su prije svega povratne informacije od strane učenika i nastavnika o čemu svjedoče obrazac 2. za učenika i obrazac 1. za nastavnike. Ono što je izrodilo kao plod ove prakse jeste provedena interna evaluacija na kraju šk. godine gdje su učenici pokazali bolje rezultate u odnosu na istu provedenu godinu dana ranije. (Prilog br. 01 drugi dio).

Nastavnici su se složili sa konstatacijom da su ove metode jako primjenjive u redovnoj nastavi, da su povratne informacije učenika jako bolje u odnosu na tradicionalno držanje časova. Veoma je bitno istaći činjenicu aktivnost, kreativnost, volju i želju za znanjem učenika i stvaranje povoljnog položaja u školi. Učenici su kroz rad sa različitim metodama produbili znanje, razvijali svoje sposobnosti, iznosili vlastite stavove i mišljenja, bogatili rječnik i osjećaj ravnopravnog aktera u realizaciji nastavnih sadržaja.

Učenici su kreatori, realizatori, istraživači, facilitatori aktivne škole koja je dokaz da odgojno-obrazovni sistem treba razvijati, unapređivati i stavljati u funkciju učenika. Ako želimo promijeniti jedan sistem, moramo početi od nas samih, a to je upravo ovom praksom potvrđeno, što je i rezultiralo opravdanje naših očekivanih ciljeva i željenih ishoda ove prakse.

Ova praksa nije završila. Naime, nastavnici sve češće i kada su u mogućnosti, primjenjuju metode aktivnog učenja. Veoma je važno da smo ovim pozitivnim primjerom jedne prakse izazvali promjene svijesti kod nastavnika ali i učenika. Učenici su spoznali nove metode učenja i naučili su neke od njih

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2018.

primjenjivati i prilikom izrade domaćih zadataka. Volja, želja i entuzijizam da u male glavice naših učenika usadimo polodove znanja, putem metoda aktivnog učenja je itekako urodila plodom.

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Metode aktivnog učenja koje smo implementirali u školi su jako prihvatljive, mogu se primjenjivati u redovnoj nastavi iz svih predmeta i daju poticaj učenicima da razvijaju svoje sposobnosti i kreativnost. Materijali koji se koriste pri implementaciji ovih metoda su postojani, funkcionalni i ne iziskuju velike troškove. Ove metode su funkcionalne, korisne, poticajne za unapređenje nastavnog procesa i razvoj znanja učenika. Oblici rada koji se koriste u ovim metodama ne odudaraju od metodološko izvedbenih programa. Sve ove metode mogu se primjenjivati u nastavi koja se izvodi prema postojećim nastavnim planovima sa primjesama pozitivnog. Pozitivno je i to da nastavnici razvijaju svoje kompetencije i da se individualno usavršavaju istražujući i primjenjujući inovativne metode aktivnog učenja. Sve metode se mogu prilagoditi uzrastu i sposobnostima učenika. Neke metode su određene za pojedine predmete, a neke se mogu koristiti kod realizacije nastavnih sadržaja iz više predmeta.

Obrazovni sistemi kakvi danas postoje u našim školama, će nestati. To je zaista pitanje vremena. Pružanje kvalitetnog znanja učenicima postat će medicinska disciplina. Veoma je važno da se probudimo prije nego što se to dogodi i da shvatimo da je obrazovanje puno više od pukog prenošenja znanja. Sa ovakvim stavovima naš obrazovni sistem će imati priliku razviti se u nešto sasvim drugo i značajnije. Upravo sa ovom i sličnim praksama podižemo naš obrazovni sistem na viši, važniji nivo za učenike.

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE